

defense of Ukraine, protection of its sovereignty and territorial integrity, security of the border zone, protection of diplomatic missions, protection of public order.

The differences between the National Guard of Ukraine and the National Police, which is essentially a civilian body providing civil service for the protection of human rights, are outlined.

The guidelines for the development of the National Guard of Ukraine in terms of approximation to the world standards of activity of formations similar to the National Guard of Ukraine have been determined.

Keywords: law and order, public order, police activity, law enforcement agencies, National Guard of Ukraine, legality.

УДК 351.74

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-3-22-28

Іваниця А. В.[©]

кандидат юридичних наук
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ДОСВІД ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ПОЛІЦІЇ В ПЕРЕДОВИХ ДЕМОКРАТИЧНИХ ДЕРЖАВАХ СВІТУ

Досліджено загальні риси та особливості системи підготовки поліцейських у державах ЄС та США. Аналізуються підходи щодо користі вищої освіти поліцейського для виконання його обов'язків. Розглядаються сучасні загальноєвропейські установи з підготовки поліцейських. Наводяться приклади організації системи підготовки поліцейських у США та Німеччині.

Ключові слова: поліція, система підготовки поліцейських, ЄС, США, ФРН, СЕРПОЛ.

Постановка проблеми. В сучасних умовах реформування Національної поліції України за стандартами передових демократичних країн світу актуальним питанням постає вивчення різноманітних аспектів функціонування, організації та діяльності поліції держав Західного світу. Одним із таких аспектів є система відбору, підготовки та перепідготовки кадрів, освіти майбутніх поліцейських. Специфіка служби в поліції вимагає постійної співпраці й контактування поліцейських із населенням. Безпосередній контакт із поліцейським є, ймовірно, базовим та найголовнішим фактором формування у громадянина уявлення про і ставлення до поліції загалом. Від цього багато в чому залежить, відповідно, рівень довіри суспільства до поліцейських інституцій. У свою чергу, це прямо впливає на ефективність боротьби із злочинністю, охорону громадського порядку, рівень безпеки в суспільстві загалом.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. До наукового доробку з проблематики дослідження специфіки підготовки поліцейських кадрів у зарубіжних країнах зробили внесок такі вчені, науковці та дослідники, а також поліцейські-управлінці, як: М. Ануфрієв, С. Асямов, О. Бандурка, А. Басов, О. Безсмертний, В. Закатов, І. Клименко, М. Лошицький, Д. Міразов, М. Сірант, В. Сокурєнко, Н. Харчук, Д. Швець, А. Якубов та ін.

Метою статті є аналіз досвіду організації системи підготовки кадрів поліції в передових демократичних країнах світу.

Виклад основного матеріалу. Як слушно зазначає В. Сокурєнко, сучасна поліція не може діяти ефективно без налагодження процесу постійного вдосконалення якості підготовки поліцейських кадрів та, відповідно, досягнення таким процесом кінцевого результату – тобто вироблення ефективної системи освіти із формування поліцейських-професіоналів з високим фахом, які здатні були б виконувати усі необхідні завдання, що перед ними поставлені в сучасних реаліях життя [7, с. 22].

Також ректор Харківського національного університету внутрішніх справ

© Іваниця А.В., 2019

vkz@dduvs.in.ua

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8818-5334>

В. Сокурєнко робить припущєння, що «...сьогодні традиційні підходи до підготовки працівників правоохоронних органів не повністю забезпечують необхідну якість і професійну компетентність кваліфікованих кадрів поліції... У зв'язку з цим важливого значення набуває вироблення оптимальних підходів до підготовки майбутніх працівників поліції, подальшого підвищення їх кваліфікації. Досягти цього можна шляхом вивчення та використання успішних міжнародних практик й участі в реалізації спільних пілотних проєктів, зокрема опрацювання здобутків сучасної науки поліцейського права в країнах Західної Європи та вироблення з урахуванням національних особливостей правової системи стандартів підготовки працівників поліції в Україні» [7, с. 22].

Натомість М. Лошицький більш критичний в оціночних судженнях. Він зазначає: «На жаль, існуюча в Україні модель професійної підготовки працівників органів внутрішніх справ за багатьма критеріями не відповідає зростаючим потребам суспільства та загальновизнаним міжнародним демократичним стандартам у цій сфері» [4, с. 34], вказуючи на необхідність «...докорінного перегляду всієї існуючої системи відомчої професійної та освітньої підготовки працівників системи МВС і створення умов для проявлення й подальшого зростання їх професіоналізму та підвищення кваліфікації...» [4, с. 34]. Такий перегляд підходів, звісно, не може бути реалізований без вивчення зарубіжного вже існуючого досвіду.

Зараз у Західній Європі відсутній єдиний усталений методологічний комплекс щодо підготовки поліцейських кадрів у сфері захисту прав і свобод громадян, боротьби із злочинністю і підтримання публічної безпеки, використовуються різні педагогічні концепції. Таким чином, поліцейські в Європі здебільшого одразу починають отримувати певну вузькопрофільну специфікацію [7, с. 22]. В принципі, підготовка спеціалістів вузького профілю притаманна не лише освіті поліцейських, і не лише в країнах Європи. Загалом, країни Західного світу у вищій освіті використовують подібну практику. Вона має низку як суттєвих переваг, так і недоліків.

Необхідно зауважити, що деякі дослідники взагалі порушують питання доцільності та необхідності вищої освіти для поліцейських, рівня такої освіти і підготовки, а також її вплив на подальшу безпосередню роботу в поліції.

Так, І. Клименко зауважує, що сьогодні у психолого-правовій практиці існують мінімум три концептуальних поглядів дослідників щодо необхідності працівникам поліції підвищувати рівень освіченості. Вчені, які відносяться до умовно першої групи, взагалі дійшли доволі несподіваних висновків, що вища освіта негативно впливає на службу особи в поліції, оскільки «...поліцейські з вищою освітою зазвичай є більш вибагливими до умов праці, менше задоволеними своєю роботою, більш цинічними щодо поліцейської роботи й дають нижчі оцінки своїй організації...» [3, с. 20]. Друга група дотримується думки про відсутність різниці між працівниками з вищою освітою або без неї у ставленні до служби, рівні професіоналізму під час виконання функціональних обов'язків, напруги тощо. Третя група виступає за активне впровадження практики залучення до служби в поліції осіб із вищою освітою [3, с. 20].

Також І. Клименко наводить цікаві результати досліджень західних вчених щодо взаємодії служби в поліції та вищої освіти. Навіть якщо вища освіта не має підтвердженого у статистичній площині якісно позитивного впливу на ефективність роботи поліцейських кадрів, вона неодмінно чинить позитивний ефект. Підвищення стандартів освіти поліцейських призводить до збільшення авторитету та поваги до відповідної сфери діяльності. Вчений вказує на думку Х. Голстейна, що критерій наявності у працівника поліції вищої освіти «...допоможе подолати неправильне уявлення, що поліцейській роботі властиві нескладні завдання, з якими може справитись кожен» [3, с. 20]. Поліцейські отримують широкий спектр покладеної на них відповідальності, певний рівень самостійності, їх прийняті рішення за ймовірним можливим впливом на життя громадян не поступаються судівським або прокурорським. Однак, за твердженням Дж. Файфа, якщо останні вимагають наявності обов'язкової вищої освіти, навіть вченого ступеня, то поліцейська служба у подібних критеріях значно відстає [3, с. 20].

Разом з тим деякі дослідження, здійснені на основі спостереження за діяльністю тих «західних» поліцейських, які отримали освіту в коледжі, й тих, хто відповідної освіти не мав, вказують, що поліцейські кадри з вищою освітою є більш відкритими в системі переконань до сприйняття чогось нового, менш догматичними, менше схилились до застосування покарань, частіше обирали не авторитарну, а демократичну модель професійної поведінки, мали вищий рівень толерантності до етнічних питань [3, с. 20].

Все ж, незважаючи на різноманітні підходи до встановлення необхідно рівня освіти поліцейського, питання якісного кадрового забезпечення є одним з найважливіших елементів стратегії і тактики розвитку поліції в розвинутих країнах світу [4, с. 35], а сучасні українські (і не тільки) фахівці солідарні в питанні основного способу забезпечення якісної та ефективної діяльності поліції України у вигляді системного вдосконалення усіх ланок професійної підготовки поліцейських [10, с. 14]. Розглядаючи досвід країн Західного світу, слушно також наголосити, що дані країни не зупиняються лише на розбудові базових інституцій підготовки професіоналів, вони вибудовують потужну систему багатопрофільної додаткової, або, як у нас її традиційно називають, післядипломної освіти. Тут поліцейські підвищують кваліфікацію, спеціалізацію, проходять тренінги, удосконалюють власні професійні якості, здійснюється перепідготовка кадрів. Подібні установи діють при поліцейських навчальних закладах або за місцем несення служби [4, с. 35].

Необхідно зауважити, що, наприклад, в Європі все відчутніше простежується тенденція, коли, окрім здобуття власне відомчої поліцейської освіти, поліцейські організовано відряджаються або за власною ініціативою вступають до «звичайних», тобто цивільних вищих закладів освіти (коледжі, інститути та університети). Звісно, навіть існують деякі посади, які вимагають більше не суто професійних навичок поліцейського, а вміння публічного управління та адміністрування, менеджменту, управління персоналом тощо, тому така практика цілком виправдана та актуальна. Зараз до поліції в Західних країнах йдуть особи із декількома дипломами про вищу освіту, мають науковий ступінь (Ph.D.). Вчений М. Лошицький, говорячи про відомчу систему професійної підготовки поліцейських кадрів в Європі, зазначає, що вона: «...інтегрувалася в загальнонаціональні та міжнародні освітні простори через систему державного ліцензування, атестації та акредитації і функціонує відповідно до загальнодержавних критеріїв і стандартів» [4, с. 35].

Дійсно, окрім внутрішніх національних освітніх відомчих інстанцій, європейці розвиваються в бік взаємної інтеграції в питаннях підготовки поліцейських. На сучасному рівні взаємної євроінтеграції країн-членів ЄС задля збільшення ефективності сил захисту правопорядку, окрім національної освіти, в деяких ключових сферах старші офіцери доповнюють власну освіту на європейському міждержавному рівні. Однією з визначних подій у даній царині стало Рішення Ради Євросоюзу утворення Європейського поліцейського коледжу (CEPOL) у 2000 році. Абревіатура CEPOL має французьке походження *College Europeen de Police*, тобто Європейський коледж поліції. В 2003 році він отримав постійну «прописку» в м. Брамсгілл, що у Великій Британії. Одним із пріоритетних напрямків роботи CEPOL став розвиток загальних освітніх стандартів поліції європейських країн, з ним співпрацювали національні відомчі інститути й коледжі. Завдяки співпраці були напрацьовані загальні критерії оцінки знань курсантів та рекрутів поліції [2, с. 24-25].

2005 року Рішення Ради від 2000 року було скасовано, а на основі нового Рішення з 1 січня 2006 року CEPOL почав діяти як агентство Європейського Союзу. Відповідно до цього ж рішення були встановлені основні цілі та завдання коледжу: навчати старших офіцерів поліції задля розширення їх знань про національні поліцейські системи держав-членів, транскордонну взаємодію поліцейських інституцій держав-членів, роль і функціонування міжнародних інститутів у протидії злочинності (наприклад, Європол); сприяти в підготовці освітніх програм працівників поліції в державах-членах у сфері транскордонної співпраці між поліціями національних держав; розробляти навчальні програми, а також забезпечувати підготовку керівної ланки працівників поліції в тих державах, що претендують на вступ до ЄС [6, с. 358]. Функціонування CEPOL загалом покликане сприяти розвитку співпраці національних відомств поліції внаслідок організації навчання, підвищення кваліфікації старших офіцерів.

В сучасних західних системах підготовки поліцейських кадрів простежується ряд загальних тенденцій та підходів щодо розвитку даної системи. Досвід із CEPOL засвідчує, що в XXI віці відбувається інтернаціональна уніфікація національних стандартів освіти, диверсифікація моделей підготовки професіоналів. Поруч з інтеграційними процесами національні інституції з підготовки кадрів до поліції намагаються виокремити найкращі сторони із власної системи підготовки, враховувати національні особливості та поєднувати їх з загальносвітовими тенденціями. Якщо розглядати питання підготовки кадрів категоріями міждержавними на рівні поліцейських інституцій Західного світу, можна виділити ряд загальних тенденцій у питаннях покращення стандартів освіти полі-

цейських, які реформуються разом із процесом змін у специфіці роботи поліції в умовах глобалізації, розвитку технологій тощо) [1, с. 314].

Такими тенденціями постають:

- 1) корегування стандартів процесу професійного відбору з урахуванням принципів демократизації;
- 2) гуманізація процесу освіти;
- 3) відхід від милітаризованих традицій підготовки поліцейських;
- 4) напрацювання та орієнтування на власні традиції, враховуючи світові тенденції;
- 5) збільшення ролі інтелекту під час професійної підготовки майбутніх поліціантів;
- 6) стандартизація відомчої вищої освіти, цивільної та загальноуніверситетської освіти;
- 7) орієнтування на розвиток у майбутніх поліцейських креативного типу мислення, підвищення рівня індивідуальних особистісних чеснот особи;
- 8) забезпечення наступності в процесі профпідготовки й професійної самореалізації за рахунок впровадження відкритої, дистанційної та неперервної освіти;
- 9) інтеграція та взаємний обмін досвідом систем підготовки поліцейських різних держав [1, с. 314].

Таким чином, подібні тенденції в питаннях підготовки кадрів поліції у Західному світі слугують виконанню важливих цілей: підготовка фахівців високого рівня для будь-якого профілю діяльності поліції; стандартизація основ професійності поліцейського; безперервний процес підвищення кваліфікації; формування у поліцейських професійної етики як елементу попередження злочинів (особливо в питаннях зловживання повноваженнями) [8, с. 243–246].

У країнах континентальної Європи професійна підготовка працівників поліції налічує три рівні. На кожному з цих рівнів відбувається взаємодія із загальними цивільними системами освіти. На першому рівні відбувається базова підготовка вступників до органів поліції за територіальним принципом приналежності освітніх закладів, центрів чи академій до певного службового підрозділу (даний ступінь розглядають як повну загальну освіту чи рівень середнього професійного значення). Другий рівень передбачає підготовку багатопрофільного характеру співробітників поліції, яким необхідно виконувати обов'язки за різноманітними спеціальностями. Даний тип підготовки відбувається за управління органів поліції федерального чи республіканського значення (відповідає ступеню бакалавра). На третьому рівні професійна підготовка включає освіту майбутніх поліцейських в освітніх закладах відомчого характеру, також в університетах задля набуття конкретної спеціалізації управлінської ланки. Тут передбачено отримання ступеня бакалавра або магістра. Така структура сприяє поступовій професійній самореалізації кадрів поліції, нарощуванню знань, вмінь та навичок поліцейських [1, с. 313–314].

Водночас слід зауважити, що система підготовки кадрів поліції може залежати від державного устрою, принципів діяльності поліції залежно від її місця в системі правоохоронних силових органів в державі. Якщо переходити до конкретних прикладів країн світу, то можна навести досвід Сполучених Штатах Америки, де діяльність поліції реалізується на декількох рівнях юрисдикції – місцевому, на рівні штату, федеральному рівні. Система побудови поліції у США характеризується високим ступенем децентралізованості, тому, відповідно, в різних штатах або на юрисдикційних рівнях законодавство може визначати різні завдання та напрями діяльності, пріоритети органів захисту правопорядку. Тому і в системі підготовки кадрів проявляється регіональна специфіка [10, с. 15].

З середини ХХ ст. в США почали створюватись установи зі стандартизації підготовки поліцейських кадрів. У 1959 році в штаті Каліфорнія створено Комісію зі стандартів і підготовки поліцейських в мирний час задля виконання згаданих вище завдань в межах власного штату. Цю практику перейняли згодом усі інші штати. Подібні комісії розробляють правила та стандарти вербовки, перебування на службі та звільнення поліцейських, займаються встановленням мінімальних критеріїв вимог для тих, хто бажає служити в поліції, впроваджують нові програми з навчання поліцейських тощо [4, с. 35].

Разом з тим у США також сприяють встановленню, паралельно із існуванням місцевих регіональних закладів підготовки кадрів, централізованих інституцій підготовки фахівців на рівні федеральному. Подібний центр з підготовки правоохоронців працює в штаті Джорджія [10, с. 15]. До речі, у США критеріями вступу на навчання й подальшої служби передбачено наявність у абітурієнта певного освітнього рівня. Тобто необхідно мати базис, задля того щоб здійснювати вже вузькопрофільну підготовку професійних

компетенцій поліцейського [10, с. 15].

Слід також детально розглянути систему підготовки поліцейських в Німеччині, яку деякі фахівці називають однією із найбільш ефективних в Європі. Необхідно підкреслити, що специфікою підготовки в Німеччині спеціалістів у вищих професійних школах є орієнтація на вимоги практики, а також тісний зв'язок практичної підготовки і теорії. Це стосується і підготовки поліцейських кадрів, програми для яких розробляє Поліцейська академія [9, с. 130].

Як і в США, федеральний устрій Німеччини відобразився й на системі устрою поліції, а відповідно і на специфіці інституцій з підготовки поліцейських кадрів. Федеральні землі мають власні поліцію та систему підготовки кадрів [5]. Кожна із цих земель має місцеві поліцейські закони, які детально регулюють питання процесу відбору та підготовки поліцейських кадрів, окрім того, в кожній землі є власний поліцейський коледж чи Центр підготовки поліції [2, с. 27-28].

Загалом, у поліції ФРН 80% поліцейських займають посади, що вимагають наявності лише диплому про завершення поліцейської школи. 19% обіймають посади середньої управлінської ланки, де необхідною є вища поліцейська освіта. До 1%, який залишився, належать старші офіцери, які пройшли підготовку у Вищій поліцейській академії управління. Підготовка кадрів має тривалу структуру (ми вже зазначали, що подібна конструкція є характерною для континентальної Європи), освітній процес відбувається у відомчих закладах [5].

На першому рівні підготовка здійснюється у школах поліції федеральних земель. Диплом дозволяє обіймати посади молодшого складу (належать 80% згаданих поліцейських Німеччини). Навчаються тут два з половиною роки. Протягом першого року навчання майбутні поліцейські вивчають ази теорії та практики діяльності поліції. Другий рік вони проводять у підрозділах поліції, де отримують досвід від професіоналів-поліцейських із стажем. Останні півроку знову присвячені теорії. Завершується перша ланка підготовки поліцейських кадрів іспитом. У поліцейських школах на практичних заняттях відточуються до автоматизму навички, які в подальшому допоможуть бути ефективним поліцейським: автопереслідування в умовах міста або села, стрільба по рухомих цілях тощо. Тут культивуються висока фізична підготовка, заохочуються заняття спортом. Специфікою теоретичних занять є вивчення федеральних та регіональних (тобто земель) законів, процедура розслідування злочинів, різноманітні аспекти взаємодії з цивільним населенням. Особлива увага приділяється побудові правильної моделі поведінки поліцейського під час затримання, майбутні поліціанти також вивчають дисципліни, які досліджують особливості поведінки людини [9, с. 130].

Другий рівень являє собою цикл з підготовки середньої управлінської ланки (19% зі усього складу поліції ФРН). Після завершення трирічного циклу поліцейський отримує диплом про вищу спеціальну (поліцейську) освіту.

На третьому рівні здійснюється підготовка вищого, старшого керівного складу у Вищій поліцейській академії ФРН. Після двох років навчання видається свідоцтво про вищу поліцейську управлінську освіту. Сюди приймаються особи віком до 40 років, з відмінним послужним списком, зі стажем роботи у поліції від 10-12 років, званням не нижче комісара з освітою вищої поліцейської школи. Керівництво діяльністю академії здійснює міністр внутрішніх справ землі Північний Рейн-Вестфалія (де знаходиться заклад).

Слід зауважити, що підготовка поліцейських кадрів Німеччини здійснюється за принципом пожиттєвого найму, передбачається протягом кар'єри постійний процес підвищення кваліфікації, а дипломи освітніх відомчих установ надають право працювати лише у поліції і лише як виняток – в інших державних установах [5].

Серед особливостей підготовки кадрів на нашу, думку, необхідно наголосити на наявності серед курсів, необхідних для вивчення, курсу «Робота з населенням». Це може слугувати свідченням пріоритетності побудови сприятливих для співпраці відносин з громадянами, засобами масової інформації. Також цікавим фактом є обов'язковість після закінчення школи чи інституту поліції проходження психологічних тренінгів як підвищення кваліфікації (із повторенням раз на три роки). Наприклад, Інститутом підвищення кваліфікації поліції Баварії розроблений подібний тренінг під назвою «ПАКЕТ» (поліцейський антистресовий комунікативний тренінг). Він сприяє не лише набуттю нових навичок і вмінь, але й покращенню психологічного стану поліцейського [9, с. 131-133].

Висновки. Таким чином, західними країнами був накопичений суттєвий та унікальний досвід підготовки власних кадрів поліції. В сучасному Західному світі, зокрема у

країнах Євросоюзу, намітилися загальні тенденції із взаємної інтеграції національних відомчих систем підготовки кадрів, розробці загальних стандартів тощо. В ЄС існує загальноєвропейська інституція, яка готує вищі управлінські поліцейські кадри до виконання завдань з боротьби зі злочинністю, яка потребує спільних зусиль національних поліцій. Кожна країна має власні особливості в системі підготовки кадрів, які визначаються історією, державним устроєм, специфікою поставлених перед поліцією відповідної країни завдань. Таким чином, українську систему підготовки кадрів поліції можна реформувати, використовуючи вже існуючий досвід США та ЄС, однак з урахуванням наших особливостей сучасних реалій.

Бібліографічні посилання

1. Закатов В.В. Профессиональная подготовка сотрудников полиции за рубежом: особенности и тенденции развития. *Балтийский гуманитарный журнал*. 2017. Т. 6. № 4 (21). С. 313-315.
2. Киселёв А.К. Подготовка полицейских кадров в странах ЕС в исторических источниках. *Вестник Северного (Арктического) федерального университета. Серия: гуманитарные и социальные науки*. 2015. С. 23-33.
3. Клименко І.В. Освіта і освіченість поліцейських: європейський дискурс. *Сучасна європейська поліцейська та можливості її використання в діяльності національної поліції України*: зб. тез доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф., 11 квіт. 2019 р. Харків: ХНУВС, 2019. С. 19-20.
4. Лошицький М.В. Використання зарубіжного досвіду як умова вдосконалення адміністративно-правового забезпечення професійної підготовки працівників міліції (поліції). *Юридична наука*. 2015. № 2. С. 34-42.
5. Мартиненко О. Профессиональное обучение полиции Германии (по материалам МВД Украины). *Права людини в Україні. Інформаційний портал Харківської правозахисної групи*: веб-сайт. URL: <http://khp.org/index.php?id=1399024677> (дата звернення 7.07.2019).
6. Сірант М.М. Поліцейське співробітництво України і Європейського Союзу – правовий аспект. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки*. 2016. № 850. С. 353-360.
7. Сокурченко В.В. Перспективи використання здобутків сучасної європейської поліцейської науки під час підготовки працівників національної поліції України. *Сучасна європейська поліцейська та можливості її використання в діяльності Національної поліції України*: збірник тез доповідей учасників міжнар. наук.-практ. конф., 11 квітня 2019 р. Харків: ХНУВС, 2019. С. 21-22.
8. Хазова В.Е., Сергеева Е.Ю. Современные тенденции профессиональной подготовки полицейских кадров в XXI веке. *Вестник Московского университета МВД России*. 2013. № 7. С. 243-246.
9. Харчук Н.Р. Структура навчальних закладів по підготовці поліцейських кадрів у Баварії. *Вісник Національного авіаційного університету*: збірник наукових праць (педагогіка, психологія). К., 2015. Вип. 2 (7). С. 130-135.
10. Швець Д.В. Особливості професійної підготовки поліцейських: порівняльний аналіз. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «ПРАВО»*. 2018. Вип. 25. С. 14-17.

Надійшла до редакції 18.09.2019

References

1. Zakatov, V.V. (2017) Professional training of police officers abroad: features and trends of development]. *Baltyskyu humanyarnyy zhurnal*. Т. 6. № 4 (21). S. 313-315. [in Russ.]
2. Kiselyov, A.K. (2015) Podhotovka polytseyskykh kadrov v stranakh ES v ystorycheskykh ystochnykakh [Training of police personnel in EU countries in historical sources]. *Vestnyk Severnoho (Arkticheskoho) federal'noho unyversyteta. Seryya: humanyarnye y sotsyal'nye nauki*. S. 23-33. [in Russ.]
3. Klymenko, I.V. (2019) Osvita i osvichenist' politseys'kykh: yevropeys'kyu dyskurs [Police education and education: a European discourse]. *Suchasna yevro-peys'ka politseyistyka ta mozhlyvosti yiyi vykorystannya v diyal'nosti natsional'noyi politsiyi Ukrainy*: zbirnyk tez dopovidey uchasnykiv mizhnar. nauk.-prakt. konf., 11 kvitnya 2019 r. Kharkiv: KHNUVS. S. 19-20. [in Ukr.]
4. Loshyts'kyu, M.V. (2015) Vykorystannya zarubizhnoho dosvidu yak umova vdoskonalennya administ-ratyvno-pravovoho zabezpechennya profesiyanoi pidhotovky pratsivnykiv militsiyi (politsiyi) [Use of foreign experience as a condition for improving the administrative and legal support of professional training of police officers]. *Yurydychna nauka*. № 2. S. 34-42. [in Ukr.]
5. Martynenko, O. Professional'noe obuchene polytsyyi Hermanyy (po materyalam MVD Ukrainy) [Professional training of the German police (according to the materials of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine)]. *Prava lyudyny v Ukraini. Informatsiyny portal Kharkivs'koyi pravozakhysnoyi hrupy*: veb-sayt. URL: <http://khp.org/index.php?id=1399024677> (data zvernennya 7.07.2019). [in Ukr.]
6. Sirant, M.M. (2016) Politsseys'ke spivrobitnytstvo Ukrainy i Yevropeys'koho Soyuzu – pravovyy aspekt [Police cooperation between Ukraine and the European Union is a legal aspect]. *Visnyk*

7. Sokurenko, V.V. (2019) Perspektivy vykorystannya zdobutkiv suchasnoyi yevropeys'koyi politseys'koyi nauky pid chas pidhotovky pratsivnykiv natsional'noyi politsiyi Ukrainy [Prospects for the use of modern European police science in the training of national police officers in Ukraine]. *Suchasna yevropeys'ka poli-tseyistyka ta mozhyvosti yiyi vykorystannya v diyal'nosti Natsional'noyi politsiyi Ukrainy*: zbirnyk tez dopovidey uchasnykiv mizhnar. nauk.-prakt. konf., 11 kvitnya 2019 r. Kharkiv: KHNUVS., S. 21-22. [in Ukr.]

8. Khazova, V.E., Serheeva, E.Yu. (2013) Sovremennyye tendentsyy professional'noy podhotovky polytseyskykh kadrov v XXI veke [Current trends in professional training of police personnel in the 21st century]. *Vestnyk Moskovskoho unyversyteta MVD Rossii.* № 7. S. 243–246. [in Russ.]

9. Kharchuk, N.R. (2015) Struktura navchal'nykh zakladiv po pidhotovtsi politseys'kykh kadrov u Bavariyi [Structure of police training institutions in Bavaria]. *Visnyk Natsional'noho aviators'noho universytetu*: zbirnyk naukovykh prats' (pedahohika, psykholohiya). K., Vyp. 2 (7). S. 130-135. [in Ukr.]

10. Shvets', D.V. Osoblyvosti profesynoyi pidhotovky politseys'kykh: porivnyal'nyy analiz [Features of police training: A comparative analysis]. *Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho universytetu imeni V.N. Karazina. Seriya «PRAVO»*. 2018. Vyp. 25. S. 14-17. [in Ukr.]

SUMMARY

Ivanytsya A.V. Experience of training of police personell in the leading democratic states of the world. In the current conditions of reforming the National Police of Ukraine according to standards of the leading democratic countries of the world, the pressing question is the study of various aspects of the functioning, organization and activity of the police of the Western world. One such aspect is the system of recruiting, training and retraining of personnel, education of future police officers. Specificity of police service requires constant cooperation and contact of police officers with the public. The direct contact with the police officer is probably the basic and the most important factor in the building of the citizen's perception and attitude towards the police in general. Accordingly, the level of public trust in police institutions depends on this. It directly affects the effectiveness of the combatting crime, the public order maintenance, and the level of security in society as a whole.

The article deals with general features and characteristics of the police training system in the EU and the USA. The author has claimed that the police can not operate effectively without constant improvement of the training to the police. In Western Europe and the US, there is no single approach to police training. Each state has its own peculiarities. Influences of the benefits of higher education of a policeman to perform duties have been analyzed. In science, there are at least three groups of researchers' conceptual views on the need for police officers to raise their level of education. Some believe that higher education has a negative impact on the person's police service. Some researchers believe that there is no difference, while others advocate active involvement of police officers with higher education. The decision of the Council of the European Union created the European Police College (CEPOL) in 2000. This institution trains police executives, experts in the area of joint crime of EU countries.

The contemporary European police training institutions have been considered. Examples of police training in the United States and Germany have been provided. Through the US federal system, the training system has regional specificity. The Federal Republic of Germany also has its own police and training system.

Keywords: *police, police training system, EU, USA, Germany, CEPOL.*